

СИСТЕМА БЮДЖЕТУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Ніколаєва А.М.

Луцький національний технічний університет, м. Луцьк

Одним з найважливіших інструментів фінансового планування грошових потоків підприємства, що забезпечує високий рівень управління його фінансовою діяльністю, є грамотно вибудована система бюджетування.

Система бюджетування може складатися індивідуально навіть у підприємств, що належать до однієї галузі економіки. Тому при розробці та впровадженні системи бюджетування на будь-якому підприємстві необхідно враховувати специфіку ведення конкретного бізнесу.

Виходячи з цього, система бюджетування підприємства, що не зайняте інноваційною діяльністю, цілком може не підходити як ефективний інструмент фінансового планування грошових потоків для інноваційного підприємства.

Під час дослідження було виявлено, що в наш час на вітчизняних інноваційних підприємствах система бюджетування або взагалі відсутня, або присутня як загальне шаблонне рішення, не прив'язані до специфіки інноваційної діяльності.

Як відомо, за об'єкти бюджетування на підприємстві можуть бути прийняті: центри фінансової відповідальності; окремі бізнеси компанії; бізнес-процеси; проекти; продуктові групи; сегмент ринку і група клієнтів тощо.

Встановлено, що класична система бюджетування, що не прив'язана до специфіки інноваційної діяльності, не підходить інноваційному підприємству з таких причин. Інноваційне підприємство веде різні інноваційні проекти, за якими можуть складатися лише окремі бюджети без прив'язки до системи бюджетування, що необхідні якомусь фонду фінансування інновацій для обґрунтування вигідності конкретного проекту. Такі бюджети будуються, найчастіше, тільки для того, щоб фонд фінансування інновацій виділив кошти на певний інноваційний проект.

Коли починається розробка операційних бюджетів інноваційного підприємства, то конкретні показники в цих бюджетах плануються укрупнено по всьому підприємству без розбивки по проектах. Зрозуміло, що при такому плануванні неможливо відстежити конкретні доходи і витрати по тому чи іншому проекту. У підсумку, багато витрат по проектах не враховуються у фінансових бюджетах чи враховуються в меншій сумі. Це призводить до того, що фактичні витрати інноваційних підприємств значно відрізняються від планових, тому існуюча сьогодні на інноваційних підприємствах система бюджетування не є інструментом їх ефективного управління грошовими потоками.

Цей недолік пропонується усунути шляхом складання операційних, допоміжних і фінансових бюджетів по кожному інноваційному проекту підприємства, а також по позапроектних видах діяльності (якщо вони є). Розробкою всіх бюджетів конкретного інноваційного проекту займаються центри фінансової відповідальності.